

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

M. A. (PARANGAT) HISTORY EXAMINATION: DECEMBER – 2022 FIRST SEMESTER

External (100 Marks)
Batch – 2020-21 & 2021-22

Subject: Ideas & institutions in Ancient India (HCBCS-17-112)

Date: 19/12/2022

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

- Instructions:** 1) Attempt any *Five* questions. 2) All questions carry **equal (20)** marks.
- Q. 1) Explain the significance of historical sources materials in writing history of Ancient India. (20)
- Q. 2) Discuss the problems of Indian Historiography with special reference to Ancient India. (20)
- Q. 3) Trace the evolution of the Jati system from the Varna system with special emphasis on restrictions on social mobility. (20)
- Q. 4) Analyse the Socio-Cultural conditions that necessitated the rise of new religious sects in the sixth century B.C. (20)
- Q. 5) Take a review of the religious ideas of Indian society from Early Vedic to Late Vedic stage. (20)
- Q. 6) Account for the rise of urban centers in imperial Age & explain the salient features of Currency and exchange. (20)
- Q. 7) Elaborate the nature of socio-economic ideas & institutions in South Indian as reflected in the Sangam Literature. (20)
- Q. 8) Explain the position of Women in Ancient India. (20)
- Q. 9) Explain the various schools of Art in Ancient India. (20)
- Q.10) **Write notes on any two of the following.** (20)
- a) Foreign Accounts
- b) Saptang Theory
- c) Jainism
- d) Satavahana

मराठी रूपांतर

प्राचीन भारतातील संकल्पना व संस्था (HCBCS- 17-112)

- सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.
- प्र. १) प्राचीन भारताच्या इतिहास लेखनासाठी ऐतिहासिक साधनांचे महत्त्व विशद करा. (20)
- प्र. २) प्राचीन भारताच्या इतिहास लेखनशास्त्रातील समस्यांचा उहापोह करा. (20)
- प्र. ३) वर्णव्यवस्थेतून जातिव्यवस्थेची निर्मिती कशी झाली याचा सामाजिक गतिशीलतेवर विशेष भर देऊन आढावा घ्या. (20)
- प्र. ४) इ. स. पू. सहाव्या शतकात नवीन धर्मपंथांचा उदय होण्यास कोणती सामाजिक व सांस्कृतिक परिस्थिती कारणीभूत ठरली. याचे विवेचन करा. (20)
- प्र. ५) भारतीय समाजातील प्रारंभिक वैदिक कालखंडापासून उत्तर वैदिक कालखंडापर्यंतच्या धर्मसंकल्पनांचा आढावा घ्या. (20)
- प्र. ६) प्रारंभिक साम्राज्यांच्या काळामध्ये नगरांचा उदय का झाला हे स्पष्ट करून चलनव्यवस्था आणि विनिमयाची वैशिष्ट्ये सांगा. (20)
- प्र. ७) संगम साहित्यामध्ये प्रतिबिंबित झालेल्या दक्षिण भारतातील सामाजिक आणि आर्थिक संस्था व संकल्पनांचे स्वरूप विशद करा. (20)
- प्र. ८) प्राचीन भारतातील स्त्रियांचे स्थान स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ९) प्राचीन भारताच्या विविध कला संप्रदायांबद्दल माहिती लिहा. (20)
- प्र. १०) **पुढीलपैकी कोणतेही दोन वर टीपा लिहा.** (20)
- अ) परकीय वृत्तांत
- ब) सप्तांग पद्धती
- क) जैन धर्म
- ड) सातवाहन

